በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት
ሰበር ሰሚችሎት

ሰ/መ/ቁ፡-202872

ቀን፡-30/02/2014ዓ.ም

ዳኞች፡ ብርሃኑ አመነው

ተሾመ ሽፈራው

ሀብታሙ እርቅይሁን

ብርሃኑ መንግስቱ

ነፃነት ተገኝ

አመልካች ፡ ኦሮሚያ ኢንተርናሽናል ባንክ አ.ማ- ነ/ፊ እሸቱ ወርቅነህ ቀረቡ

ተጠሪ ፡ ወ/ሮ ሰብለ ሙሉነህ- ቀረቡ

መዝገቡ ተመርምሮ የሚከተለው ፍርድ ተሰጥቷል፡፡

ፍርድ

ጉዳዩ የስራ ዉል መቋረጥ የሚመለከት ነዉ፡፡ክርክሩ የተጀመረው በኦሮሚያ ክልል አዳማ ከተማ ወረዳ ፍ/ቤት ሲሆን የአሁኑ ተጠሪ ከሳሽ፤ የአሁኑ አመልካች ተከሳሽ በመሆን ተከራክረዋል፡፡

ከመዝገቡ እንደሚታየዉ የተጠሪ ክስ የሚለዉ በአመልካች ድርጅት ውስጥ ከፍተኛ የህዝብ አገልግሎት ሀላፊ ሆኜ ከ2003 ዓ.ም ጀምሮ በወር ብር 15,304 እየተከፈለኝ እየሰራሁ እያለ በህገ ወጥ መንገድ በቀን 15/11/2011 ዓ.ም ከስራ ያሰናበተኝ ስለሆነ ወደ ስራዬን እንዲመልሰኝ ወይም በአሰሪና ሰራተኛ አዋጅ መሰረት ክፍያዎች እንዲከፍለኝ በማለት ዳኝነት የጠየቀች ሲሆን አመልካች በበኩሉ ተጠሪ ደንበኞች ያላመጡትን ሂሳብ እንዳመጡ በማድረግ የሌላቸውን የሂሳብ ሚዛን ወይም ቀሪ ሂሳብ በመፃፍ የማይገባቸውን ጥቅም እንዲያገኙ አድርጋለች፣እንዲሁም ይህንን የድርጅት ሰነድ አስመስላ በመስራት የወንጀል ድርጊት

ማስታወሻ፡ - ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ
ለፍርድ አፈጻጸም ዓላማ አያገለግልም

ፊጽማለች፣በአጠቃላይ ወደ ባንኩ የመጣ ገንዘብ እና ከባንኩ የወጣ ገንዘብ በሌለበት በአየር ላይ የገቢና የወጪ ገንዘብ እንዳላቸው በማስመሰል ጽፋላቸዋለች፡፡ስለዚህ ባንኩ ማግኘት ያለበት ጥቅም ለሶስተኛ ወገን ጥቅም እንዲውል አድርጋለች፣ይህ ደግሞ በአዋጅ ቁ/1156/2011 አንቀጽ 27/1/መ መሰረት ያለማስጠንቀቂያ የስራ ውል እንዲቋረጥ የሚያደርግ ጥፋት በመሆኑ ተጠሪ የተሰናበተችዉ በህጋዊ መንገድ በመሆኑ የካሳ፣ የአገልግሎት፣ የማስጠንቀቂያ እና ሌሎች ክፍያዎች አይከፈላትም፣ ሌሎች በአንቀጽ 36 እና 38 የተጠየቀው ክፍያ ክሊራንስ ካጠናቀቀች በኋላ የሚከፈል ክፍያ ነው በማለት ተከራክረዋል፡፡

ፍ/ቤቱም የግራ ቀኙን ክርክርና ማስረጃ መርምሮ ተጠሪ ገንዘብ ከአንድ ሰው ወደ ሌላ ሰው በሂሳብ ቁጥር እና በጥሬ ገንዘብ ስታስተላልፍ በባንኩ ውስጥ ያለው ገንዘብ እንዳልጎደለ አዲተሩ ገልፅዋል፣የግራ ቀኝ ማስረጃም አረጋግጧል፣ገንዘብ ወዲህ ወዲያ በመተላለፉ ምክንያት ሃላፊው ለግለሰብ ደብዳቤ ጽፏል ለተባለው ተጠሪ ደብዳቤ ለመፃፍ ስልጣን እንደሌላት ተረጋግጧል፡፡ስለዚህ አመልካች ያለጥፋት ተጠሪን ከስራ በህገ ወጥ መንገድ አሰናብቷል በማለት ወደ ስራዋ እንዲመልሳት ወይም ወደ ስራ የማይመልሳት ከሆነ ደግሞ ውዝፍ ደመወዝ፣የአገልግሎት ክፍያ፣የ2011ዓ.ም ቦነስ፣ የ33 ቀናት የዓመት እረፍት፣ የማስጠንቀቂያ ጊዜ ክፍያ፣ የካሳ ክፍያ፣ክፍያ ለዘገየበት እና ካዝና መጠባበቂያ ገንዘብ በድምሩ ብር 461,346.09 እንዲከፈላት በማለት ውሳኔ ሰጥቷል፡፡

አመልካች በዚህ ውሳኔ ቅር በመሰኘት ለአዳማ ከተማ ልዩ ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት ይግባኝ ያቀረበ ሲሆን ፍ/ቤቱም ጉዳዩን ከመረመረ በኋላ አመልካች ያቀረበው የሰውና የሰነድ ማስረጃዎች አዲት አድርገው ያገኙት ውጤት ተጠሪ ገቢ ያልሆነ ገንዘብ በአየር ላይ ገቢ እንደሆነ ጽፋ በደንበኛ ሂሳብ ላይ እንዲታይ ካደረገች በኋላ ወደ ሌላ ደንበኛ ስም እንዲዛወር ያደረገች መሆኑና ተጠሪ ይህንንም ያደረገችዉ በሃላፊዋ በተመራው መሰረት መሆኑ የተገለጸ ቢሆንም ከድርጅቱ ደንብና መመሪያ ዉጪ በመሆኑ ሃላፊነት የሚያስከትል መሆኑን፤የአመልካች ስራ የንግድ ስራ ከመሆኑ አንፃር ከፍተኛ ጥንቃቄ የሚፈልግና መልካም ስም ለማትረፍ በደንበኞች ዘንድ ታማኝ ሆኖ ተወዳዳሪ ሆኖ መገኘት ትልቁ አላማ ሆኖ እያለ ተጠሪ የአሰሪና ሰራተኛ ህግና የመ/ቤቱ ደንብ ተቃራኒ በሆነ መልኩ የፈፀመች መሆኑ ስለተረጋገጠ በአዋጅ ቁ/1156/2011 አንቀጽ 27(1)መ መሰረት ያለማስጠንቀቂያ ከስራ ለመሰናበት በቂ ምክንያት ነው፣ ስለዚህ ስንብቱ ህጋዊ ነው በማለት የስር ፍ/ቤት ውሳኔ በመሻር ሌሎች ከፍያዎች ውድቅ በማድረግ የተጠራቀመ ፕሮቪደንት ብር 130,000.00 የመጠባበቂያ ገንዘብ ብር 36,507.47፣ ያልተጠቀመችበት የአመት እረፍት የ13.36 ቀን ብር 6,815.38 በአጠቃላይ ብር 173,322.85

ለተጠሪ እንዲከፍል በማለት ውሳኔ ሰጥቷል፡፡አመልካች በክፍያ ረገድ ዉሳኔዉ መሰረታዊ የህግ ስህተት አለበት በማለት ለኦሮሚያ ጠቅላይ ፍ/ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት ያቀረበው አቤቱታ ተቀባይነት አላገኘም፡፡ለዚህ ሰበር ችሎት አቤቱታ የቀረበዉ በዚህ ላይ ነዉ፡፡

የአመልካች አቤቱታ ይዘት ባጭሩ፤የተጠራቀመው ጠቅላላ የፕሮቪደንት ፈንድ ድምር ብር 121,203.35 ሆኖ እያለ ተጠሪዋ የጠየቀችውን ብር 130,000.00 እንዲከፈል መወሰኑ ስህተት በመሆኑ ሊስተካከል ይገባል፣በተጨማሪም ሰበር ችሎት በመ/ቁ102994 በሆነ ፋይል ላይ እንደወሰነዉ በስነ-ምግባር ምክንያት ከስራ ለተሰናበተ ሰራተኛ የሚከፈል ፕሮቪደንት ፈንድ ክፍያ ሰራተኛዉ ራሱ ያዋጣው ገንዘብ ብቻ በመሆኑ የተጠሪ መዋጮ ብር 30,300.84 ሲሆን ይህ ገንዘብ ደግሞ ስለተከፈላት በዚህ ረገድ የሚከፈላት ክፍያ የለም ተብሎ እንዲስተካከል፣የአመት እረፍት በተመለከተ የ33.36 ቀናት ክፍያ የተከፈላትና በፍ/ቤት ትዕዛዝ የቀረበው ማስረጃ 20 ቀናት የአመት እረፍት በብልጫ እንደወሰደች ተረጋግጦ እያለ የ20 ቀናት ብቻ እንደተከፈለ በማየት ልዩነቱ የ13.36 ቀናት እንደገና እንዲከፈል የሰጠው ውሳኔ ስህተት በመሆኑ እንዲታረምልን፣የተከፈለው ብር 30,300.84 የፕሮቪደንት ፈንድ እንጂ የቦነስ ክፍያ አይደለም፣ተጠሪ ባጠፉችው ጥፋት ከተሰናበተች በኋላ ስለተፈቀደው ቦነስ ሊከፈላት አይገባም ተብሎ እንዲታረም በማለት አመልክቷል፡፡

የአመልካች አቤቱታ በሰበር አጣሪ ችሎት ተመርምሮ አመልካች የአመት ዕረፍት ክፍያ የተከፈላት ስለሆነ በድጋሚ ሊከፈላት አይገባም እያለ ይህ ሳያጣራ በድጋሚ ይከፈል ተብሎ የተወሰነበት አግባብነት ለማጣራት ጉዳዩ ያስቀርባል በማለት ተጠሪ መልስ እንዲሰጡበት ታዟል፡፡

ተጠሪ ባቀረቡት መልስ የፕሮቪደንት ፈንድ ክፍያ በተመለከተ የሚጠራቀመው ለሰራተኛ ጥቅም ሲሆን መከፈል ያለበት መሆኑ በስር ፍ/ቤት በማስረጃ ተረጋግጦ የተወሰነ መሆኑን፣ሰበር ችሎቱ የህግ ስህተት ማረም እንጂ የማስረጃ ምዘና ስልጣን እንደሌለዉ፣የአመት እረፍት በተመለከተ ያልተከፈለኝ የ33 ቀን ነው ብዬ ክስ ያቀረብኩ ሲሆን ፍ/ቤቱ ከማህደር ጭምር በማጣራት ቀሪ የ13.36 ቀን ያልተጠቀምኩበት የአመት እረፍት እንዳለኝ አጣርቶ እና አረጋግጦ ውሳኔ የሰጠበት ጭብጥ በመሆኑ የተፈፀመ ስህተት የለም፤ቦነስ ክፍያም ለሁሉም ሰራተኞች ተከፍሎ ለእኔ የሚከለከልበት ምክንያት የለም፤አቤቱታው ውድቅ እንዲደረግ በማለት ተከራክረዋል፡፡

ማስታወሻ፡ - ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ ለፍርድ አፈጻጸም ዓላማ አያገለግልም

የጉዳዩ አመጣጥ እና የግራ ቀኙ ክርክር አጠር አጠር ባለመልኩ ከላይ የተመለከትነው ሲሆን የቀረበዉን አቤቱታ መሰረት በማድረግ የስር ፍርድ ቤት ውሳኔ አግባብነት ካላቸው ድንጋጌዎች ጋር በማገናዘብ መርምረናል፡፡መዝገቡን መርምረን እንደተገነዘብነዉ የስራ ዉሉ የተቋረጠዉ በተጠሪ ጥፋት ስለመሆኑ ይግባኝ ሰሚ ከፍተኛ ፍርድ ቤት የሰጠዉ ዉሳኔ በይግባኝ የተለወጠ ስለመሆኑ የቀረበ ክርክር የለም፡፡ስለዚህም ስንብቱ ህጋዊ ነዉ የተባለዉ ተጠሪ በስራ ላይ የፈጸመችዉን ጥፋት መሰረት በማድረግ መሆኑን መዝገቡ ያሣያል፡አሁን እያከራከረ ያለዉ ስንብቱ ህጋዊ ነዉ መባሉን ተከትሎ የተወሰነዉ ክፍያ አግባብነት ያለዉ መሆን አለመሆኑ ላይ ነዉ፡፡

የስራ ዉል ሲቋረጥ ለሰራተኛዉ የሚከፈሉት ልዩ ልዩ ክፍያዎች እንደነገሩ ሁኔታ ማለትም የስራ ዉሉ እንደተቋረጠበት ምክንያት የሚለያይ መሆኑን ከአሰሪና ሰራተኛ አዋጅ ድንጋጌዎች ይዘት መገንዘብ ይቻላል፡፡በመሰረታዊነት የሚታየዉ ዉሉ የተቋረጠበት አግባብና ህጋዊ ዉጤቱን በመመርመር ነዉ፡፡የአሰሪና ሰራተኛ አዋጅ ቁጥር 1156/2011 አንቀጽ 36፣39፣42 እና 43 ድንጋጌዎች እንደሚያስገነዝቡን የስራ ዉሉ ሲቋረጥ ለሰራተኛዉ የሚከፈለዉ ክፍያ ዓይነት እና መጠን የሚወሰነዉ በዋነኛነት በአዋጁ በተመለከቱት ሁኔታዎች ሲሆን በተጨማሪነት በህብረት ስምምነት ወይም በድርጅቱ የሥራ ደንብ እንደሁም የስራ ዉሉ የሚያስገኝለትን መብትና ጥቅም ካለ ይህንኑ በማገናዘብ ነዉ፡፡በተያዘዉ ጉዳይ በስር ፍርድ ቤት እንደተረጋገጠዉ የስራ ዉል የተቋረጠዉ ተጠሪ በስራ ላይ በፈጸመችዉ ጥፋት በመሆኑ ስንብቱ ህጋዊ ነዉ ስለተባለ ዉጤቱም ከዚህ አኳያ የሚወሰን ነዉ፡፡እንዲህ በሆነ ጊዜ ለሰራተኛዉ የሚከፈል ክፍያ እንደነገሩ ሁኔታ ስራ ላይ እያለ ያልተከፈለ ደመወዝ፣ያልተጠቀመበት የዓመት እረፍት እና በድርጅቱ ህብረት ስምምነት ወይም የስራ ደንብ ወይም የሥራ ዉል የተፈቀዱ ሌሎች ጥቅማ ጥቅሞች መኖራቸዉ ሲረጋገጥ በዚሁ አግባብ የሚፈጸም ስለመሆኑ ከአዋጁ አንቀጽ 4/5/፣ 36፣ 77/4/ እና 135 ድንጋጌዎች ይዘት መገንዘብ ይቻላል፡፡በዚህም ጉዳይ ከፍተኛዉ ፍርድ ቤት ለተጠሪ የወሰነዉ ክፍያ ያልተጠቀመችበት የዓመት እረፍት የ13.36 ቀን፣ የተጠራቀመ ፕሮቪደንት ፈንድ እና የካዝና መጠባበቂያ የሚሉት ናቸዉ፡፡ቦነስን በሚመለከት የ2011ዓ.ም ብር 30,300.84 የተከፈላት መሆኑ ተረጋግጧል በሚል የሥር ፍርድ ቤት ዉሳኔ መሻሩን የዉሳኔዉ ይዘት ያሣያል፡፡አመልካች አሁንም እነዚህ ክፍያዎች በዓይነትም በመጠንምተገቢ አይደሉም በማለት ተከራክሯል፡፡በዋናነት የዓመት እረፍት፣የፕሮቭደንት ፈንድ እና የቦነስ ክፍያ ላይ ያቀረበዉን አቤቱታ በቅደም ተከተል መርምረናል፡፡

የመጀመሪያዉ የዓመት እረፍት ክፍያ የሚመለከት ነዉ፡፡በአሰሪና ሰራተኛ አዋጅ ቁ/1156/11 አንቀጽ 77/5/ እንደተደነገገዉ የሥራ ዉሉ በሚቋረጥበት ጊዜ ሰራተኛዉ ያልተቀመበት የአመት እረፍት ወደ ገንዘብ ተለዉጦ እንደሚከፈለዉ ተመልክቷል፡፡ተጠሪም ያልተጠቀመችበት 33.36 ቀናት የዓመት ወደ ገንዘብ ተለዉጦ እንዲከፈላት ዳኝነት መጠየቋን መዝገቡ ያሣያል፡፡ በዚህ ረገድ ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት የ13.36 ቀናት ብቻ የወሰነላት ቢሆንም አመልካች ይህ ገንዘብ ከደመወዝ ጋር የተከፋላት መሆኑንና የ20 ቀናት በእላፊ መዉሰዷን አስመልክቶ ያቀረበዉ ክርክር ሳይመረመር የ13.36 ቀናት እንዲንከፍል መወሰኑ ስህተት ነዉ የሚል አቤቱታ ያቀረበ ሲሆን ተጠሪ በበኩሏ ፍርድ ቤቱ በማስረጃ አጣርቶ ዉሳኔ መስጠቱን ገልጻ ተከራክራለች፡፡ከክርክሩ እንደሚታየዉ ተጠሪ ያልተጠቀመችበት የአመት እረፍት ምን ያህል ነዉ? ለዚህ የተከፈለ ገንዘብ አለ ወይስ የለም? የሚለዉ የፍሬነገር ክርክር ጉዳይ ነዉ፡፡ከዚህ አኳያ ፍሬነገር የመመርመርና በማስረጃ የማጣራትና የመመዘን ስልጣን ያለዉ ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት የተጠሪን ማህደር ጭምር በማስቀረብ ያልተጠቀመችበት የዓመት እረፍት 13.36 ቀን ብቻ መሆኑን አረጋግጧል፡፡በዚህም ልክ ወደ ገንዘብ ተለዉጦ ብር 6,815.38 እንዲከፈላት መወሰኑን ተገንዝበናል፡፡ይህንን ፍሬነገር ክርክር ከፍተኛዉ ፍርድ ቤት አጣርቶ ዉሳኔ የሰጠበት መሆኑን ዉሳኔዉ ይዘት በግልጽ ያሣያል፡፡ሰበር ችሎቱ የማስረጃ ምዘና ጉዳይ የመመርመር ስልጣን የለዉም፡፡በእርግጥ በማስረጃ አቀባበል እና ምዘና ረገድ ቅቡልነት ያላቸዉ መርሆዎች ጥሰት ሲኖር ይህንኑ የማረም ጉዳይ ይመለከቷል፡፡በዚህ ጉዳይ ግን የስር ፍርድ ቤት የተጠሪን የግል ማህደር ጭምር በማስቀረብ ያልተጠቀመችበት 13.36 ቀን የዓመት እረፍት እንዳላት ከድምዳሜ የደረሰ መሆኑን ስለተገነዘብን በዉሳኔዉ ላይ የማስረጃ አቀባበል ወይም ምዘና መርህ ጥሰት ተፈጽሞበታል የሚባልበት ምክንያት አላገኘንም፡፡

ቀጥሎ መታየት ያለበት ጉዳይ የፕሮቪደንት ፈንድ ክፍያ ነዉ፡፡ለተጠሪ የፕሮቭደንት ፈንድ ክፍያ መብት አመልካች ለሰራተኞች ያደረገዉ የጥቅማ ጥቅም ባኬጅ የዘረጋዉ ስርዓት ስለመሆኑ በአመልካችም የታመነ ጉዳይ ነዉ፡፡ይሁንና የስራ ዉሉ የተቋረጠዉ በተጠሪ ጥፋት ስለሆነ ሊከፈል የሚገባዉ ሰራተኛዉ ያጠራቀመዉ ፕሮቭደንት ገንዘብ መጠን ብቻ ነዉ በማለት የጥቅማ ጥቅም ፓኬጁን እና ሰበር ችሎቱ በመ/ቁ/102994 ላይ የሰጠዉን ዉሳኔ ድጋፍ በማድረግ ተከራክሯል፡፡በመሰረቱ የሥራ ዉሉ በሰራተኛዉ ጥፋት ሲቋረጥ አሰሪዉ የሚከፍለዉ የፕሮቪደንት ፈንድ መጠን አመልካች እንደሚለዉ ሰራተኛዉ ያጠራቀመዉ ብቻ ነዉ ወይሥ ከሁለቱም ወገን የተሰበሰበዉ ነዉ?የሚለዉን ጥያቄ ለመመለስ የጥቅማ ጥቅም ፓኬጁን ይዘት

በመመርመር ነዉ፡፡በዚህ ረገድ የክፍያዉ መጠን አስመልክቶ የቀረበዉን ክርክር ፍርድ ቤቱ ከጥቅማ ጥቅም ፓኬጁ ይዘት አንጻር ስለመመርመሩ መዝገቡ አያሣይም፡፡ስለዚህም የሥራ ዉሉ በተጠሪ ጥፋት መቋረጡ ከግምት ዉስጥ ገብቶ በፕሮቭደንት ፈንድ ክፍያ መጠን ላይ የሚኖረዉ ዉጤት ምንድነዉ? የሚለዉ ጭብጥ መጣራት ያለበት ጉዳይ ነዉ፡፡በዚህ ረገድ የቀረበዉ ክርክር ተገቢነት ያለዉ መሆን አለመሆኑ ሳይጣራ መታለፉ የክርክር አመራር ጉድለት ያለበት መሆኑን ያሣያል፡፡ይህ ጉዳይ ሳይጣራ ደግሞ ድምዳሜዉ ተገቢ ነዉ ወይም አይደለም ለማለት የሚቻል ሆኖ አላገኘንም፡፡ስለዚህም ፕሮቭደንት ፈንድ ክፍያን በተመለከተ ለተጠሪ ሊከፈል የሚገባዉ የገንዘብ መጠን ከሁለቱም ወገን የተሰበሰበዉ ገንዘብ ባጠቃላይ ነዉ ወይስ ከተጠሪ ደመወዝ ተቀንሶ የተጠራቀመዉ ብቻ ነዉ? መጠኑስ ምን ያህል ነዉ? የሚለዉ በስር ፍርድ ቤት ክርክር ተደርጎ በማስረጃ ተጣርቶ ምላሽ ማግኘት ያለበት ጉዳይ ነዉ፡፡

የመጨረሻዉ የቦነስ ክፍያ የሚመለከት ነዉ፡፡ከክርክሩ እንደተገነዘብነዉ ተጠሪ ሥራ ላይ በነበረችበት 2011.ዓ.ም ድርጅቱ ሌሎች ሰራተኞች ቦነስ ስለከፈለ ድርሻዋ እንዲከፈላት የጠየቀች ሲሆን የሥር ፍርድ ቤትም ቦነስ እንዲከፈላት ወስኗል፡፡በዚህ ላይ በአመልካች በኩል የቀረበዉ ክርክር ቦነስ እንዲከፈል የተደረገዉ ባንኩ ባለዉ የሰራተኛ ጥቅማ ጥቅም ፓኬጅ መሰረት ስለመሆኑና በባንኩ ቦርድ ዉሳኔ መሰረት ቦነስ ከመከፈሉ በፊት ስራ የለቀቀ ሰራተኛ ቦነስ የማግኘት መብት የለዉም የሚለዉን የስር ፍርድ ቤት አልመረመረም የሚል ነዉ፡፡በእርግጥ ከፍተኛዉ ፍርድ ቤት ቦነስ አይገባትም ወይም ይገባታል የሚል ጭብጥ ሳይመረምር ቦነስ ብር 30, 30,300.84 ለተጠሪ ተከፍሏል በሚል የወሰነ ቢሆንም የአመልካች አቤቱታ እንደሚያሣዝን ይህ ገንዘብ ቦነስ ሳይሆን ተጠሪ ያጠራቀመችዉ የፕሮቭደንት ፈንድ ነዉ ይላል፡፡በዚህ ረገድ የከፍተኛዉ ፍርድ ቤት ዉሳኔ ስርዓቱን ጠብቆ የሚታረም መሆኑ እንደተጠበቀ ሆነ ቦነስ ለተጠሪ ሊከፈል ይገባል ወይስ አይገባም የሚለዉ ነጥብ ከጥቅማ ጥቅም ከፓኬጁ አንጻር መታየት አለበት፡፡

ከላይ እንደተገለጸዉ የቦነስ ክፍያ መሰረቱ በድርጅቱ የጥቅማ ጥቅም ፓኬጅ ለሰራተኛዉ የተፈቀደ ጥቅም ስለሆነ አከፋፈሉን በሚመለከት በፓኬጁ የተመለከተ ሁኔታ ካለ ክርክሩ ከዚህ አኳያ ተመርምሮ ዉሳኔ ሊሰጥበት ይገባል ማለት ነዉ፡፡ይህ ሰበር ችሎት ከዚህ ቀደም በተመሳሳይ ጉዳዮች በሰጠዉ ዉሳኔ እንዳመለካተዉ የቦነስ ክፍያ ዓላማ ሰራተኛዉን ይበልጥ ለማትጋትና ምርታማነቱን ለማሳደግ በመሆኑ ቦነስ ክፍያ ሳይቀበል ስራ የለቀቀ ሰራተኛ የመብቱ ተጠቃሚ የሚሆንበት ሁኔታ አከራካሪ ከሆነ ከዉሉ አንጻር መታየት የሚገባዉ እንደሆነ ያስገነዝባል፡፡ስለሆነም ለተጠሪ የ2011ዓ.ም የቦነስ ክፍያ የሚገባት መሆን አለመሆኑን

ለመወሰን የድርጅቱን የጥቅማ ጥቅም ፓኬጅ እና የቦርዱን ዉሳኔ ይዘት መመርመር ነበረበት፡፡ፍርድ ቤቱ ክርክሩን ከዚህ አንጻር ሳይመረምር ማለፉ ስነስርዓታዊ ባለመሆኑ ሊታረም ይገባል ብለናል፡

ሲጠቃለል ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት ክርክሩን መርምሮ የስራ ዉሉ የተቋረጠዉ በተጠሪ ጥፋት ነዉ በሚል ስንብቱ ህጋዊ ነዉ በማለት የሰጠዉ ዉሳኔ ከፍል ላይ ቅሬታ የቀረበበት አይደለም፡፡ሆኖም ክፍያን አስመልክቶ የፕሮቭደንት ፈንድ አከፋፈልና መጠኑን እንዲሁም የቦነስ ክፍያ አይገባትም በማለት አመልካች ያቀረባቸዉ መከራከሪያ ነጥቦች በአግባቡ ሳይመረመር እና ሳይጣራ ዉሳኔ መስጠቱን ስለሚያሣይ የስር ፍርድ ቤት ዉሳኔ የክርክር አመራር ጉድለት ያለበት በመሆኑ ሊታረም ይገባል ብለናል፡፡ሌላዉ ተጠሪ ያልተጠቀመችበት የዓመት እረፍት በገንዘብ ተለዉጦ ብር 6,815.38 እና የካዝና መጠባበቂያ ብር 36,507.47 አመልካች ለተጠሪ እንዲከፈል የተወሰነዉ ማስረጃን እና ህጉን መሰረት ያደረገ ነዉ ከሚባል በስተቀር መሰረታዊ የህግ ስህተት የተፈጸመበት ነዉ የሚባልበት ምክንያት አልተገኘም፡፡በዚሁ አግባብ ተከታዩን ዉሳኔ ሰጥተናል፡፡

<u>ዉሳኔ</u>

1ኛ/በዚህ ጉዳይ የአዳማ ልዩ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመ/ቁ/35516 ላይ በ14/05/2013ዓ.ም የሰጠዉ ዉሳኔ እና ይህንኑ በማጽናት የኦሮሚያ ክልል ጠ/ፍ/ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በመ/ቁ/335005 ላይ በ21/05/2013ዓ.ም የሰጠዉ ትእዛዝ በፍ/ብ/ስ/ስ/ህግ ቁጥር 348/1 መሰረት ተሻሽሏል፡፡

2ኛ/ይግባኝ ሰሚዉ ፍርድ ቤት የዓመት እረፍት እና የካዝና መጠባበቂያ ለተጠሪ እንዲከፈል የሰጠዉ ዉሳኔ ክፍል ጸንቷል፡፡

3ኛ/የፕሮቭደንት እና ቦነስ ክፍያን በተመለከተ ከላይ በፍርድ ሀተታ ላይ በተገለጸዉ አግባብ ግራቀኙን በማከራከርና በማስረጃ በማጣራት ተገቢዉን ዉሳኔ እንዲሰጥበት ጉዳዩን በፍ/ብ/ስ/ስ/ህግ ቁጥር 343/1/ መሰረት ለአዳማ ልዩ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት መልሰናል፡፡

4ኛ/በዚህ ፍርድ ቤት ለተደረገዉ ክርክር ወጪና ኪሳራ ግራቀኙ የየራሳቸዉን ይቻሉ ብለናል፡፡

<u>መዝገቡ ተዘግቷል ይመለስ፡፡</u>

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት፡፡ ሂ/መ

ማነታወሸ፡ - ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ
ለፍርድ አፈጻጸም ዓላማ አያገለግልም